

6. Компроміс. Виявляється в намаганні не загострювати ситуації в конфлікті, взаємно поступаючись інтересами. Він схожий на співробітництво, але його досягнення відбувається на поверхневому рівні стосунків. Викладач та студент не враховують глибинних потреб, інтересів, а задовольняються зовнішньою стороною поведінки.

Педагог повинен вміти успішно використовувати кожен зі стилів вирішення конфліктної ситуації, враховуючи конкретні обставини: вміти поступатися, йти на розумний компроміс, встановлювати партнерські стосунки й водночас обстоювати власну позицію, розширюючи арсенал стилів, а не діяти за єдиним стандартом.

Г.М. Лисюк, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Постнова, канд. техн. наук, доц (*ХДУХТ, Харків*)

З.І. Кучерук, канд. техн. наук (*ХДУХТ, Харків*)

РЕАЛІЗАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВИЇЗНИХ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЬОК ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ ГАЛУЗІ»

На думку вчених, в галузі освіти у нових умовах розвитку інформаційного суспільства виникає необхідність розроблення стратегії і тактики у навчальному процесі, орієнтованих на формування і розвиток у молоді навиків життя в інформаційному суспільстві.

Перед вітчизняною освітньою системою стоїть завдання сформуванню громадянина, спроможного до гнучкої зміни способів і форм життєдіяльності, а формування ключових компетентностей, що відповідають основним видам діяльності громадянина, стає актуальним завданням навчально-виховного процесу вищого навчального закладу.

Як вважають науковці-освітяни, компетентнісний підхід в сучасній освіті пов'язаний з особистісно орієнтованим і діяльним підходами до навчання, оскільки ґрунтується на особистості студента та може бути реалізованим і перевіреном тільки в процесі виконання конкретним студентом певного комплексу дій. Він потребує трансформації змісту освіти, перетворення його з моделі, яка існує об'єктивно для "усіх" студентів, на суб'єктивні надбання одного студента, які можна виміряти.

Відомо, що радянська освіта базувалася на знаннєвій парадигмі, і це цілком відповідало потребам стану інформаційного простору того періоду. Освітній процес у системі загальної і професійної освіти будувався на дедуктивній основі відповідно до дидактичної тріади: знання – уміння – навички. Причому основна увага приділялася засвоєнню знань. Вважалося, що сам процес засвоєння знань володіє розвиваючим потенціалом, саме в процесі навчання мають формуватися необхідні вміння і навички. Однак у рамках знаннєвої парадигми завжди актуальною була проблема відриву знань від уміння їх застосовувати на практиці. У результаті цього створилася ситуація, коли реальна економіка відчуває дефіцит у кваліфікованих практико-орієнтованих кадрах.

Враховуючи вищезгадане, з метою наближення фахівця до виробництва нами було розроблено методичне забезпечення для проведення лабораторних робіт з дисципліни «Технологія галузі» в умовах виробництва. Така організація виконання лабораторних робіт сприяє формуванню компетенцій майбутнього фахівця, умінню використання набутих знань під час професійної діяльності.

Алгоритм лабораторної роботи передбачає вивчення технологічних операцій та їх режимів на реально діючому обладнанні в умовах виробництва. Під час виконання лабораторної роботи необхідно вивчити, як реально відбувається технологічний процес за такими стадіями:

- приймання сировини, умови зберігання, контроль показників якості сировини;
- підготовка сировини до виробництва, перелік апаратів, що використовують, та показники контролю технологічного процесу на цій стадії;
- приготування напівфабрикатів, рецептури та режиму технологічних операцій, контроль показників якості напівфабрикатів;
- у приготування рецептурної суміші виробу, рецептури та режим обробки суміші, контроль показників технологічного процесу на цій стадії;
- формування харчових мас, способи та режими формування, тип і марка обладнання;
- пакування готової продукції, маса нетто, перелік тари та пакувальних матеріалів, інформація на етикетках, умови та термін зберігання.

Під час лабораторної роботи в умовах виробництва необхідно з'ясувати непередбачувані виробничі ситуації, що мали місце під час виготовлення продукції на даному підприємстві (зупинка конвеєра,

поломка апаратів, відключення холоду, відхилення від нормативних показників якості тощо), та шляхи виходу з цих ситуацій. Студенти структурують зібраний матеріал у вигляді схем і таблиць.

На завершальному етапі роботи студенти збираються за круглим столом з технологом або майстром виробництва і кожен студент приймає участь в обговоренні і аналізі одержаних матеріалів.

Як висновок можна сказати, що використання означеного підходу до проведення лабораторних робіт сприяє подоланню традиційних когнітивних орієнтацій професійної освіти, приводить до нового її змісту, методів і технологій шляхом наближення фахівця до виробництва.

В.М. Михайлов, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

І.В. Бабкіна, канд. техн. наук, доц (*ХДУХТ, Харків*)

А.О. Шевченко, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ВУЗІВСЬКОГО ВИКЛАДАЧА В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Історичні закономірності соціально-економічного, політичного, екологічного життя в Україні сприяли переходу до нової освітньої парадигми, особово-орієнтованому підходу до індивідуальних властивостей викладача вищої школи. Перехідний стан суспільства, ринкова конкуренція, нестабільність не тільки спричинили зміну діяльнісних орієнтацій фахівців вищої школи (заняття бізнесом, наприклад), але і вимагають задуматися над комплексом професійних здібностей викладача – педагога, методиста, вченого.

Рівень здібностей разом із спрямованістю особи і структурною її компетентності є найважливішим суб'єктивним чинником досягнення вершин в професійно-педагогічній і науковій діяльності.

Здібності визначаються як індивідуальні властивості особи, що є умовою успішного виконання однієї або декількох видів діяльності. Поняття здібностей не зводиться тільки до тих знань, умінь і навиків, які вже вироблені у даної людини, а характеризують глибину, швидкість, міцність оволодіння тією або іншою діяльністю. У основі однакових досягнень при виконанні якої-небудь діяльності можуть лежати різні здібності, в той же час одна і та ж здатність може стати умовою успішності різних видів діяльності.

Оскільки здібності впливають на якісні показники формування умінь, навиків, вони безпосередньо пов'язані з оволодінням майстерністю при виконанні тієї або іншої діяльності.